

**Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.430/2019/4.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Cseh Attila előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Torda Csabáné dr.

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

dr. Stelzer Viktor ügyvéd

A per tárgya:

Vállalkozói díj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Tatabányai Törvényszék 2.Gf.40.018/2018/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Tatabányai Járásbíróság 10.G.40.073/2017/9.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 450.000 (Négyszázötvenezer) forint együttes másodfokú perköltséget és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2016 márciusában ... külső alumínium tükörtartók felületkezelési munkáinak elvégzése érdekében tárgyalást folytatott a felperes jogelődjével, az ... Kft-vel (a továbbiakban: felperes), aki 2016. március 11-én írásbeli árajánlatot tett. Az egyeztetések eredményeképpen az alperes előbb kinyilvánította, hogy a kapott ajánlatot drágának találja, így arra nem tart igényt, majd telefonon történt megbeszélést követően 2016. április 12-én mégis a felperesi telephelyre szállított 864 pár alkatrészt. A felperes a mintafestést követően április 15-én a szériaafestést megkezdte. Az alperes ezután rendszeresen vitt alkatrészeket a felpereshez, ahol a felületkezelést elvégezték, majd a

munkálatokról az SAP rendszer segítségével számla készült, amelyet az alperes határidőben kiegyenlített.

- [2] A 2017. márciusi felülvizsgálat során a felperes megállapította, hogy az ajánlatban vállalt darabárhoz képest rendszerint alacsonyabb értéken számlázott a rendszer. Ennek eredményeképpen a felperesi oldalon az árajánlatban megadott árhoz képest 7.490 euró + áfa értékű hiány mutatkozott. Többszöri eredménytelen egyeztetést követően a felperes 2017. május 30-án ... sorszámon számlát állított ki 9.512,3 euro összegű árkülönbözetről, amelyet az alperes felszólítás ellenére határidőn belül nem egyenlített ki.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében vállalkozói díj jogcímén bruttó 9.512,3 euro, valamint a fizetési határidőtől, 2017. június 13. napjától a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [4] Arra hivatkozott, hogy a 2016. március 11. napján tett árajánlatot a vállalkozói díj tekintetében az alperes írásban ugyan nem fogadta el, de telefonbeszélgetés alapján 2016. április 12-étől a beszállított alkatrészeket a kívántak szerint felületkezelték. A kedvezmény alkalmazásának tényét vitatta, mivel az csak feltételes lehetőségként merült fel. Kiemelte, hogy a hibás számlázás nem módosította a felek megállapodását. Utalt rá, hogy a téves számlázásból eredő díjkülönbözet vonatkozásában az alperes korábban, írásban tartozáselismerő nyilatkozatot tett.
- [5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.
- [6] Előadta, hogy a felperes az együttműködést megelőző egyeztetéseken árendedményt kínált, és azzal összhangban számlázta ki a vállalkozói díj összegét, így e két körülményt megalapozottan tekintette a díj módosítását eredményező ráutaló magatartásnak. Kifejtette, hogy hosszas tárgyalás eredményeképpen sem sikerült megállapodniuk a vállalkozói díj összegében, ugyanis a felperes többször kijelentette, hogy egy bizonyos mennyiségű megrendelés felett hajlandó kedvezményt adni az árajánlatban foglalt árhoz képest. A felperes által kiállított számlákat a rendes gazdálkodási szabályoknak megfelelően mindig kifizette, a téves kiállítás semmilyen körülmények között sem róható a terhére. Vitatta, hogy tartozását elismerte volna.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest 9.512,3 euro és járulékai felperes javára történő megfizetésére. Indokolásában felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:238. §-a, 6:42. § (1)-(2) bekezdései, 6:45.§ (1) bekezdése, a 6:47. § (1)-(4) bekezdései, továbbá a 6:48. § (1)-(4) bekezdései rendelkezéseit.
- [8] Abból indult ki, hogy a felek között nem volt vita a vállalkozási jogviszony létrejöttét, a felperes teljesítését illetően, valamint az alperes által rendezett vállalkozó díj tekintetében. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek között a vállalkozási szerződés a felperes által 2016. március 11. napján tett árajánlat alapján jött létre, kedvezményben a felek nem egyeztek meg, még akkor sem, ha volt is el nem fogadott igény, illetve nyilatkozat ilyen lehetőségre nézve korábban közöttük, és a szerződés szerinti árat utóbb sem módosították.
- [9] A felperes a szerződést teljesítette, a tükörtartókat a vállalt, és az alperes által sem kifogásolt eredménnyel felületkezelt, így a díjra a Ptk. 6:238. §-ában írtaknak megfelelően jogosult. Az alperes az ajánlati árat ismerte, a megrendelését ezzel a feltétellel adta le, a felperes teljesítését elfogadta, a számlákban foglaltak szerinti (rész)teljesítést eszközölt a felperes irányába. Mivel az árajánlathoz képest a számlákon feltüntetett ellenértékek alacsonyabbak voltak, a különbözet tekintetében a felek kötelesek elszámolni.

- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.
- [11] Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást nem folytatta le, a tényállást nem derítette fel kellő mélységben, amelyre tekintettel részbizonyítást fogatosított.
- [12] Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a jogvita alapját képező SAP rendszer vizsgálatának. Kifejtette, hogy a rövidítés Integrált Vállalatirányítási Rendszert takar, amely alatt egy adott vállalat minden folyamatát lefedő programcsomag értendő. Az SAP rendszer komplexen kezeli a pénzügyeket, beleértve a bankszámlákat, kimenő utalásokat, számlázást, bevételeket, rendeléseket. A programcsomagot értékesítő ... Kft. magyarázata szerint a rendszerben az értékesítési árak az üzleti partnerhez rendelt árlistából, az árlistán található árból és a kedvezmény rendszerből tevődnek össze. A kedvezmény vonatkozhat az üzleti partnerre-cikkre, cikkre és cikk- vagy partnercsoportra.
- [13] A másodfokú bíróság kiemelte: a felperes maga is részletesen előadta, hogy az SAP rendszerben egy adott cikkszámot az értékesítő rögzít. Az árajánlatadás fázisában egy, már rögzített cikkszámot törölni nem lehet, az csak módosítható, esetleg inaktívvá tehető. A cikkszámhoz tartozó módosító napló az SAP rendszerben bármikor visszaellenőrizhető, lehetőséget biztosítva a változás okainak és a végrehajtó személyének visszakereshetőségére. A jelen esetben a korábban beállított mennyiségi kedvezmény korrigálására nem került sor, az változatlan tartalommal érvényben maradt. Az árak beállítását az értékesítő végzi, a megrendelés rögzítését és a számla kiállítását más-más munkatárs teljesíti. Az árat csak az értékesítő változtathatja meg. A felperes korábbi üzleti partneréhez kialakított lépcsős ár a cikkszámhoz lett hozzárendelve, nem pedig a cikk-vevő pároshoz, így az érintett cikkeket bármely partnernek értékesítve a beállított kedvezménnyel került volna kiszámlázásra. Mivel egy adott terméket általában egy üzleti partner rendel meg, nem volt a gyakorlatban szükség a cikk+partner összerendelésére a kedvezmények beállításakor. Ez esetben is a szokásos gyakorlatnak megfelelően a cikk háttérbeállításához az ajánlatadással egyidőben a lépcsős árak is rögzítésre kerültek. Miután a korábbi partnerrel az üzleti kapcsolat megszűnt, majd a felperes ugyanerre a termékre folytatott tárgyalást az alperessel, a rendszer a korábbi üzleti partnernél beállított értékeket használta (2.Gf.40.018/2018/7. számú beadvány).
- [14] Az SAP rendszer sajátosságainak feltárása alapján a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes által hivatkozott eredeti árajánlathoz képest a számlán feltüntetettek a kedvezmények beállítás eredményeképpen kerültek alkalmazásra. A másodfokú bíróság elfogadta az alperesnek azt a védekezését, hogy a felek között igazoltan volt tárgyalás az árkedvezmény biztosításáról, ennek írásbeli rögzítése hiányában is - a kedvezményes számlák megküldése alapján - alappal feltételezhette az alperes, hogy részére a felperes árendeményt biztosított. Egyetértett ezért az alperesnek a ráutaló magatartás körében kifejtett jogértelmezésével, elfogadva, hogy a felperes a számla kibocsátásával közölt újabb ajánlatot.
- [15] Nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a felek között kizárólag a felperes 2016. március 11. napján kelt ajánlata lenne irányadó, mert ez a következtetés részben ellentétes a felperes árajánlatában feltüntetett 2016. június 11-i ajánlati kötöttség záró időpontjával, részben pedig az ajánlati kötöttségre vonatkozó Ptk. 6:64 - 6:70. §-ában foglalt rendelkezésekkel. Hangsúlyozta: a törvény rendelkezése folytán, aki szerződés megkötésére irányuló szándékát egyértelműen kifejező, és a lényeges kérdésre kiterjedő jognyilatkozatot tesz, nyilatkozatához kötve marad. Az ajánlattevő kötöttségének idejét meghatározhatja. Az ajánlati kötöttség ideje az ajánlat hatályossá válásával veszi kezdetét (Ptk. 6:64. §). A felperes az ajánlatát 2016. június 11. napjáig tartotta fenn, az általa megjelölt időpontot követően ezzel kapcsolatos kötöttsége nem volt.
- [16] A másodfokú bíróság a következő árajánlatnak a számlán feltüntetetteket tekintette, amelyet az alperes szintén ráutaló magatartás formájában (a számla befogadásával és teljesítésével) elfogadott, és amelyre figyelemmel további megrendeléseket küldött. A másodfokú bíróság szerint az eredeti árajánlathoz képest alacsonyabb értéken történő számlázás nem tekintendő az SAP rendszer

hibájának, a felek közös tévedésének, ezzel szemben a szabályszerűen kiállított számla szerződésmódosításnak minősül. A megállapodás módosítására a felperes a Ptk. 6:191. § (3) bekezdése alapján jogosult volt, a felek eredeti kontraktusának szóbeli jellegéből következően a kedvezményes ár tekintetében is szükségtelen volt azt a számla kiállításán kívül írásban közölni, az alperessel jóváhagyni.

- [17] A felperes által elvégzett vizsgálat feltárta, hogy a hiány egyértelműen a számlázási rendszer használatából eredt, amely semmilyen körülmények között nem róható fel az alperesnek, a számlán szereplő tételek kialakítására kizárólag a felperes érdekkörébe tartozó körülmények alapján került sor, alperesi oldalon sem jogellenes magatartás, sem együttműködési kötelezettség elmulasztása nem mutatható ki.
- [18] A felperes utólagos ármódosítását az alperes elfogadta, a felperes nem tudott olyan jogcímet, jogalapot igazolni, amely alapján alperessel szemben igényét érvényesíthette volna, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (3) bekezdése alapján megváltoztatta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [19] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet - tartalmilag - annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú ítélet helybenhagyása iránt. Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [20] A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok téves, iratellenes értelmezésével állapította meg a tényállást, és azokat nem összességükben értékelte, érvelésének logikai hibája pedig az anyagi jogi rendelkezések téves alkalmazását eredményezte.
- [21] A tényállás jogsértő megállapítása körében sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság jelentőséget tulajdonított az SAP rendszer vizsgálatának. Kiemelte, ennek a rendszernek csupán a téves számlázás tekintetében volt jelentősége, a perbeli vita alapját azonban az a kérdés képezte, hogy az alperesnek járt-e darabszám utáni kedvezmény, amely az SAP rendszer elemzéséből nem állapítható meg.
- [22] általosan állította, hogy részéről tévesen történt meg az SAP rendszerben a kedvezmények beállítása, ez a 2016. március 11-i árajánlatából és az alperes által annak alapján leadott megrendelésből, azaz: a felek megállapodásából állapítható meg. Kiemelte, a rendszer működését bemutató nyilatkozatból egyértelműen megállapítható, hogy hibásan rögzített adatokat a rendszer nem tud javítani, a számlákból pedig megállapítható, hogy nem egyszeri beállítással, hanem folyamatosan, többször vétette el a számlázást, a számlák nem egyező darabárral, hanem az árajánlattól eltérően hol magasabb, hol alacsonyabb darabárral kerültek kiállításra, amelynek ténye cáfolja az alperesnek azt a hivatkozását, miszerint abban a tudatban lehetett, hogy árengedményt kapott, és okiratokkal (számlákkal) ellentétessé teszi a másodfokú bíróság engedményre vonatkozó ténymegállapítását.
- [23] Utalt arra is, hogy a per tárgya nem kártérítés volt, ezért a másodfokú bíróság által érintett felróhatósági kérdéseknek nincs jelentősége.
- [24] Vítatta továbbá, hogy a kedvezményes számlák megküldése szerződésmódosítást jelentett volna. Kitért arra, hogy a gazdasági életben a felek nem az utóbb kiállított számlával állapodnak meg a szolgáltatás díjában. A 2016. március 11-i - kizárólagos - árajánlatot követő alperesi megrendelés éppen ezen ajánlat alperes általi elfogadására utal. Rámutatott, ezen kívül más árajánlatot nem közölt az alperessel, abban kedvezménynyújtását egyértelműen kizárta. Kedvezményre soha nem is tett alperes felé ajánlatot, sőt azt jelezte, hogy azt csak bizonyos darabszám után tud adni, de erre konkrét adatot, darabszámot, kedvezmény mértéket nem közölt. A felek között nem volt tárgyalás olyan konkrét kedvezményről, amely alapján az alperes megalapozottan következtethetett volna arra, hogy őt kedvezmény illeti meg. Életszerűtlen továbbá egy szolgáltatás megrendelése úgy, hogy

a konkrét ár/díj a megrendelő előtt a megrendeléskor nem ismert, és a konkrét árat/díjat csak a számlákból ismeri meg.

- [25] Álláspontja szerint az alperes a 2016. március 11-i árajánlat alapján, annak ismeretében adta le rendelését, így alappal feltételezhette, hogy alperes ezáltal a korábbi árajánlatot (amelyben a kedvezményt kizárta) fogadta el.
- [26] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítására, másodlagosan a jogerős ítélet hatályában történő fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [27] A felülvizsgálati kérelem beadásakor irányadó MNB középárfolyamra (323,86 forint) tekintettel a felülvizsgálati ügyérték (9.512,3 euró) meghaladta a Pp. 271. § (2) bekezdése szerint a vagyoni jogi ügyekben irányadó 3.000.000 forint összegű értékhatárt, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadható volt.
- [28] A felülvizsgálat kereteit illetően a Kúria előjáróban rögzíti, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt eljárási szabálysértések közül a Pp. 221. § (1) bekezdésének sérelmére vonatkozó hivatkozása nem felelt meg a felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli jogorvoslat szigorú eljárásjogi szabályainak. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező kellei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyt konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontja és indokolása]. A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 221. § (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatos indokait nem fejtette ki, így ez a hivatkozása nem volt érdemben vizsgálható.
- [29] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [30] A Kúria a felülvizsgálat eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet az alábbiakban kifejtettekre figyelemmel jogszabálysértő.
- [31] A felek közötti jogvita nem kártérítési alapú volt, ezért a másodfokú bíróság által a felróhatóság körében kifejtetteknek a felek szerződéses jogviszonyát illetően jelentősége nem volt. Emellett a másodfokú bíróság tévesen tulajdonított ügydöntő jelentőséget az SAP rendszer beállításainak és a számláknak, továbbá nem összességében értékelte a perben feltárt bizonyítékokat.
- [32] A perbeli jogvita lényege a vállalkozói díj mértéke volt, amelynek tekintetében a felek megállapodásából, akaratuk kölcsönös és egybehangzó kifejezéséből [Ptk. 6:63. § (1) bekezdés] kell kiindulni.
- [33] A peres adatok szerint a felperes kizárólag 2016. március 11-én tett az alperesnek - árkedvezményt nem tartalmazó - írásbeli árajánlatot, az alperes ettől eltérő tartalmú új ajánlatot [Ptk. 6:67. § (1) bekezdés] nem tett, ilyet a felperes nem fogadott el. Az alperes ugyan a felperes egyetlen, írásbeli ajánlatát írásban nem fogadta el, ám annak megismerését követő rövid időn belül - ennek az árajánlatnak az ismeretében - tényleges megrendeléseket eszközölt, amelyeket a felperes teljesített. Az alperes megrendelése ezáltal - ráutaló magatartásként - kizárólag a felperes árajánlatára vonatkozó, a Ptk. 6:66. §-a szerinti ajánlat elfogadásnak minősülhet, amelyre tekintettel a felek közötti jogviszony a felperes 2016. március 11-i árajánlatában foglaltaknak megfelelő egységekkel jött létre.
- [34] Ezt alátámasztja, hogy a felperesi számlák ártartalma - a felperes felülvizsgálati hivatkozásának megfelelően - a csatolt iratokból megállapíthatóan nem egységes. Az alperes által állított, a kedvezményben való szóbeli megállapodás léte - az e tekintetben az alperest terhelő bizonyítottság hiányában [Pp. 164. § (1) bekezdés] - nem fogadható el.

- [35] Kedvezményben való megállapodás hiányában, kizárólag az SAP rendszer kedvezmény beállításából az általa előállított számlák tartalmának érdemi összevetése nélkül a másodfokú bíróság tévesen vont következtetést arra, hogy a felek a felperesi szolgáltatás díját (egységárát) utóbb módosították. Önmagában az elfogadott ártól eltérően (tévesen) kiállított számlák befogadása és azok kifizetése nem tekinthető a felek közös megegyezéssel történő szerződésmódosításának.
- [36] Az e tekintetben nem vitás tényállás szerint a felek között az alperes által megrendelt felületkezelésre vonatkozó vállalkozási szerződés (Ptk. 6:238. §) jött létre, amely alapján a megrendelő alperes az általa elfogadott felperesi árajánlat szerinti vállalkozói díj megfizetésére köteles.
- [37] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a Pp. 206. § (1) bekezdését, az ügy érdemére kihatóan sértő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a jogszabályoknak megfelelő elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rész

- [38] A felperes felülvizsgálati kérelme eredményesnek bizonyult, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése folytán az alperes köteles megfizetni a felperes másodfokú perkötségét és felülvizsgálati eljárási költségét, amelyek együttes összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), valamint (5)-(6) bekezdéseire figyelemmel állapította meg.
- [39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.
- [40] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. szeptember 3.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró